

Hvorfor har vi nationalmelodier?

Af: Niels Ebdrup
14. februar 2011 kl. 14:05

Ved sportsstævner bliver de forskellige lande repræsenteret ved nationalmelodier. Men hvordan opstod de?

I Danmark er det en særlige tradition, at alle danskere i Parken brøler med, når fodboldlandsholdet synger 'Der er et yndigt land'.

Vi kender alle vores nationalmelodi. Men hvorfor har vi den i grunden? Og hvorfor har andre lande også melodier, der repræsenterer dem?

De spørgsmål har videnskab.dk's læser Heino Nielsen grublet over. Han har skrevet til Spørg Videnskaben, der fluks sender spørgsmålet videre til Jens Henrik Koudal, der forsker i folkemusik og nationalsange ved Dansk Folkemindesamling.

»Uha, det er en længere historie,« siger han, da han hører spørgsmålet.

1800-tallets borgerlige søgte det nationale

Historien begynder nemlig et andet sted, end da H.E. Krøyer i 1830'erne sætter pennen på papiret og skriver melodien til 'Der er et yndigt land'.

Vi skal tilbage til starten af 1800-tallet. På det tidspunkt begyndte intellektuelle borgere i Europa at interessere sig for de nationale særtræk, der adskilte landene fra hinanden.

»På det tidspunkt opstod de borgerlige ideer om nationer med samme sprog, kultur og historie,« fortæller Jens Henrik Koudal.

Datidens europæiske kunstnere og intellektuelle gik i gang med at søge efter deres nationale identiteter. Den tyske filosof Herder mente, at identiteten især fandtes i historien – folkets fælles historie. Og det var en tanke, som vandt indpas.

Også i Danmark læste tidens fremmeste intellektuelle Herder. Nogle kastede sig derefter over fortidens litteratur, imens andre begyndte at indsamle folkeviser.

Kongerne havde kongehymner

På samme tidspunkt havde konge- og fyrstendømmer særlige kendingsmelodier.

»De europæiske kongehuse lod sig repræsentere med musik. På samme måde som et land havde et rigsvåben, havde det en kongehymne, typisk en march,« fortæller Jens Henrik Koudal.

I Danmark var den hymne 'Kong Kristian', som stadig spilles i dag, når kongehuset deltager i officielle arrangementer.

Men de nye borgerlige ideer tog udgangspunkt i, at folket – og ikke kongen – var nationens rygrad. Derfor mente mange borgerlige i Europa, at deres nationer ikke skulle repræsenteres af en melodi, der hyldede kongen.

Melodien var inspireret af folkemusikken

Også i Danmark gjorde man sig de tanker, og det endte med, at 'Der er et yndigt land' blev skrevet. Så kunne de borgerlige bruge den i stedet for 'Kong Kristian'.

Melodien var inspireret af folkeviser, som blandt andet digterpræsten N.F.S. Grundvigs søn, Svend Grundtvig, havde indsamlet.

Det samme skete i andre europæiske lande: Borgerskabet skrev nye, borgerlige nationalsange.

Andre lande droppede folkemusikken

Men ikke alle melodier blev – ligesom den danske – skabt med inspiration fra folkemusikken. Melodien til Tysklands 'Deutschland über Alles' var for eksempel oprindeligt en kejserhyldest. Kun teksten blev ændret.

Heller ikke den franske 'Marseillaisen' blev skrevet med direkte inspiration fra folkemusik. Den melodi blev lavet efter den franske revolution, og den skulle derfor markere noget helt nyt. Og hverken folkeviser eller kongehymner var nye.

»Staten skulle med den melodi vise, at den kunne selv efter at have smidt enevælden på porten,« fortæller Jens Henrik Koudal.

Der er forvirring omkring kongehymnen

Som en krølle på hele historien fortæller Jens Henrik Koudal, at der stadig den dag i dag kan opstå forvirring om, hvilken melodi et land skal lade sig repræsentere sig af: Kongehymne eller nationalsang.

»En nationalsang bruges til to ting. Den skal være symbol for staten, og den skal repræsentere folket som fædrelandssang,« siger Jens Henrik Koudal.

Han fortæller, at kongen og staten oprindeligt var det samme, så staten Danmark blev for eksempel repræsenteret med 'Kong Kristian'.

Men danskerne har efterhånden taget 'Der er et yndigt land' til sig. Så den bruges ofte som landets kendingsmelodi. For eksempel ved sportsstævner. Så i sidste ende kan der opstå uenighed om, hvilken melodi, der er den 'rigtige' at bruge.

Forskellige sportsgrene bruger forskellige melodier

»Nogle idrætsgrene har derfor holdt fast i Kong Kristian - eksempelvis skydning og kajak. Men i fodbold er det utænkeligt, at der bliver spillet andet end 'Der er et yndigt land' i Parken,« fortæller Jens Henrik Koudal.

Således oplyste om nationalmelodiernes oprindelse takker Spørg Videnskaben Heino Nielsen for det gode spørgsmål og sender ham en T-shirt som tak.

Går du også og grubler over et spørgsmål, skal du endelig sende det til [Spørg Videnskaben](#).

URL: <http://videnskab.dk/sporg-videnskab/hvorfor-har-vi-nationalmelodier>

© Ophavsretten tilhører Videnskab.dk